

Wanda Majtyka - artystka ludowa ziemi wieluńskiej

Wanda Majtyka urodziła się w 1936 r. w Popowicach w powiecie wieluńskim. W czasie wojny, gdy miała cztery lata, została wywieziona wraz z rodziną w Lubelskie do wsi Olszanka. Jako zdolne dziecko przejęła pewne pieśni i umiejętności tam kultywowane. Nie przesłoniło jej to tradycji rodzinnych, które matka przekazywała córce.

Gdy wrócili po wojnie na swoje, Wanda szybko nauczyła się wykonywania dawnych ozdób, tkania płótna i szycia fartuchów roboczych (w tym czasie tradycyjny strój wyszedł już z użycia). Od dziecka lubiła śpiewać. Jak sama mówi, miała wielką potrzebę śpiewania. Najchętniej na łące, gdy chodziła za krowami i tak, by nikt jej nie słyszał. Było to jednak trudne, gdyż głos jej rozchodził się daleko. Ludzie, którzy ją słyszeli, mówili: „Dzioucha śpiywej, bo ładnie ci to idzie”. Zawstydzalo ją to, bo była nieśmiała. Tę cechę odziedziczyła po mamie, bo ta, choć była prawdziwą skarbnicą pieśni, nigdy ich nie zaśpiewała publicznie. W przeciwieństwie do matki, Wanda z czasem pozbyła się jednak nieśmiałości i tremy przed występami. Pomogła jej w tym niewątpliwie działalność w amatorskim teatrze, który istniał w Popowicach po wojnie. Okazało się, że jest urodzoną aktorką. Zawsze kochała tradycję. Na co dzień posługuje się gwarą, strój ludowy znakomicie do niej pasuje, dba też o zachowanie dawnych zwyczajów.

Z Muzeum Ziemi Wieluńskiej współpracuje od lat 60., wykonując ozdoby i przedmioty obrzędowe na konkursy i wystawy. Zorganizowała też na potrzeby filmu oświatowego tradycyjny obchód Józefów, czyli Popowickich Wiliorzy. Gdy w 1986 r. w pobliskim Ożarowie powstał zespół ludowy, instruktor zawoził panią Wandę na próby, aby pomogła w przygotowaniu widowiska o wiliorzach. W 1989 r. wspólnie z Edwardą Lach (ówczesną dyrektorką szkoły, która również działała w teatryku amatorskim) założyły Zespół Folklorystyczny w Popowicach. Prezentował on widowiska obrzędowe, do których Wanda Majtyka pisała scenariusze. Po kilku latach zaczęła współpracę z zespołem w Ożarowie, którego instruktorką była ponad dwadzieścia lat. Prowadziła tam też Dziecięcy Zespół Obrzędowy - jego członkom przekazała swoje umiejętności w wielu dziedzinach: nauczyła ich wykonywania tradycyjnych ozdób, masek i ubrań wiliorzy, przędzenia na kołowrotku, tradycyjnych zabaw pastwiskowych, a przede wszystkim wielu pieśni.

Wanda Majtyka jest wielokrotną laureatką Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym. Jako solistka dwukrotnie zdobyła II nagrodę, a w 2012 r. otrzymała najwyższy laur - Basztę. Otrzymywała też nagrody w konkursie „Duży - Mały”. W ostatnich latach znacznie pogorszyła się jej pamięć. Nie występuje już z zespołem obrzędowym z Ożarowa, chociaż realizuje on jej widowiska. Swoją rolę przekazała innym. Nie chce też już występować solo. Zgodziła się jednak przygotować dziewczynki z Dziecięcego Zespołu Obrzędowego z Ożarowa do konkursu „Duży - Mały” na tegoroczny festiwal w Kazimierzu (2017). Wspólnie z dziewczynkami zdobyła II nagrodę.

Małgorzata Dziurowicz-Kaszuba